

Valtuutettu Harri Pullolan aloite Elijärven kaivos ja hallinnollinen ongelma: Ratkaisu Kemin eduksi?

Kaupunginvaltuusto 07.04.2025 § 38

Valtuutettu Harri Pullola esitti seuraavan aloitteen:

Keminmaan Elijärven kaivos on yksi Euroopan merkittävimmistä kromintuottajista ja sen esiintymät riittävät vielä vuosikymmeniksi eteenpäin. Outokumpu Oyj:n omistama kaivos on ratkaiseva osa Suomen ja Euroopan terästeollisuuden raaka-ainetuotantoa.

Vaikka kaivoksen tuotanto ja taloudellinen merkitys ovat huomattavat, ongelmaksi on muodostunut hallinnollinen tilanne: Kemi vastaa kaivoksen infrastruktuurin, kuten tieyhteyksien, kunnossapidosta, mutta ei saa kaivoksen tuotoista taloudellista hyötyä. Sen sijaan hyödyt virtaavan Keminmaan kunnan alueelle, jättäen Kemin tilanteeseen, jossa se kantaa kustannukset ilman vastaavaa kompensatiota.

Ratkaisuna esitetään Elijärven kaivoksen alueen hallinnollista siirtämistä Kemin kunnan alaisuuteen. Tämän muutoksen myötä kaivoksen tuottamat verotulot ja muut taloudelliset hyödyt voisivat kohdistua myös Kemille, joka jo nyt vastaa merkittävistä infrakustannuksista.

Toteutuessaan alueellinen siirto loisi synergiaetuja Kemin kunnalle laajemmassa mittakaavassa. Taloudelliset hyödyt voisivat parantaa infrastruktuuria, palveluita ja investointeja, jotka vaikuttaisivat myönteisesti koko alueen kehitykseen. Hallinnollisesti kuntarajan siirto on mahdollista toteuttaa, jos siihen on riittävä poliittinen ja hallinnollinen tahto.

Kysymys kuuluukin: halutaanko tämä tilanne korjata ja siirtää Elijärven kaivoksen hallinnollinen asema osaksi Kemin kuntaa kuntarajamuutoksen avulla, jotta alueen kehitys ja taloudelliset hyödyt jakautuisivat oikeuden mukaisemmin?

Päätös

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

**Kaupunginhallitus 14.04.2025 § 144
225/00.04.01/2025**

Valmistelu

Valtuutettu Pullolan aloite liittyy keskeiseltä osin mediassakin esillä olleeseen kaivosveroon ja sen vaikutuksiin eri alueilla. Asiasta on keskusteltu eri yhteyksissä niin kansanedustajien, ministeriöiden kuin luottamushenkilöiden kesken, jo kaivosveron valmisteluvaiheessa. Asiaa voi lähestyä niin kaivosveron osalta kuin myös kuntarakenteen kautta sekä myös osakuntaliitoksena, johon aloitteessa viitataan. Kuntarakennelaki mahdollistaa asiassa erilaisia lähestymistapoja.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoon saatetuksi ja osoittaa sen kaupunginkanslialle valmisteltavaksi. Kaupunginhallitus kiinnittää huomiota, että aloite on varsin laaja ja monivaikutteinen kokonaisuus, jonka asianmukainen käsittely vie enemmän aikaa, mitä hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden käsittelyyn on lähtökohtaisesti varattu.

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi aloitteen tietoon saatetuksi ja päätti osoittaa sen kaupunginkanslialle valmisteltavaksi. Kaupunginhallitus kiinnittää huomiota, että aloite on varsin laaja ja monivaikutteinen kokonaisuus, jonka asianmukainen käsittely vie enemmän aikaa, mitä hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden käsittelyyn on lähtökohtaisesti varattu.